

Finansutskottets betänkande 2021/22:FiU26

Kommunala frågor

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår motionsyrkanden om det kommunalekonomiska utjämningsystemet, vinster inom välfärdens verksamheter, kommunala tillsynsavgifter, välfärdens finansiering, utmaningsrätt, lagen om valfrihet, ett offentligt mål inom välfärden, kommunsektorns uppdrag, villkor för aktörer inom välfärdens områden, riktade statsbidrag till kommunsektorn, försäljning av välfärdsverksamheter, kommunal redovisning, en nationell samling av framgångsprojekt samt idéburna aktörer. Utskottet hänvisar till nyligen fattade beslut, befintlig lagstiftning, pågående utredningar och det arbete som redan bedrivs på många områden.

I betänkandet finns 12 reservationer (S, M, SD, C, V, KD, MP) och ett särskilt yttrande (KD).

Behandlade förslag

Cirka 60 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	6
Ärendet och dess beredning.....	6
Utskottets överväganden.....	7
Det kommunalekonomiska utjämnningssystemet	7
Vinster i välfärdens verksamheter	11
Kommunala tillsynsavgifter	14
Finansiering av välfärdens verksamheter	16
Utmaningsrätt	18
Lagen om valfrihetssystem.....	20
Offentligt mål för välfärdsverksamheter	22
Kommunsektorns uppdrag	23
Villkor för aktörer inom välfärden	25
Riktade statsbidrag till kommunsektorn	28
Försäljning av välfärdsverksamhet.....	31
Kommunal redovisning av skattepengar och jämförelsetal	34
Nationell samling av framgångsprojekt.....	36
Idéburna aktörer	38
Reservationer	40
1. Det kommunalekonomiska utjämnningssystemet, punkt 1 (C)	40
2. Det kommunalekonomiska utjämnningssystemet, punkt 1 (MP)	41
3. Vinster i välfärdens verksamheter, punkt 2 (S, V, MP)	42
4. Kommunala tillsynsavgifter, punkt 3 (SD, C)	43
5. Kommunala tillsynsavgifter, punkt 3 (M)	43
6. Finansiering av välfärdens verksamheter, punkt 4 (C)	44
7. Utmaningsrätt, punkt 5 (C).....	45
8. Lagen om valfrihetssystem, punkt 6 (KD).....	45
9. Offentligt mål för välfärdsverksamheter, punkt 7 (C)	46
10. Kommunsektorns uppdrag, punkt 8 (SD)	46
11. Riktade statsbidrag till kommunsektorn, punkt 10 (M)	47
12. Riktade statsbidrag till kommunsektorn, punkt 10 (C)	47
Särskilt yttrande	49
Idéburna aktörer, punkt 14 (KD)	49
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	50
Motioner från allmänna motionstiden 2021/22	50

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Riksdagen avslår motionerna

- 2021/22:392 av Josef Fransson (SD),
 2021/22:978 av Jörgen Hellman m.fl. (S) yrkande 3,
 2021/22:1530 av Hanna Westerén (S),
 2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 5,
 2021/22:1674 av Johan Hultberg (M) yrkande 2,
 2021/22:1770 av Isak From (S),
 2021/22:1930 av Maria Stockhaus m.fl. (M),
 2021/22:2100 av Per Åsling och Peter Helander (båda C),
 2021/22:2270 av Nina Lundström (L),
 2021/22:2425 av Ida Drougge och Josefin Malmqvist (båda M)
 yrkandena 1–3,
 2021/22:3197 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C),
 2021/22:3404 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP) och
 2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkandena 1 och 29.

Reservation 1 (C)

Reservation 2 (MP)

2. Vinster i välfärdens verksamheter

Riksdagen avslår motionerna

- 2021/22:834 av Anders Österberg m.fl. (S, -),
 2021/22:963 av Denis Begic (S),
 2021/22:1536 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),
 2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 16,
 2021/22:3471 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,
 2021/22:3711 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt
 2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 5.

Reservation 3 (S, V, MP)

3. Kommunala tillsynsavgifter

Riksdagen avslår motionerna

- 2021/22:2405 av Alexandra Anstrell (M),
 2021/22:2426 av Ida Drougge (M) yrkandena 1 och 2,
 2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,
 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8,
 2021/22:3242 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7 och
 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 15–17.

Reservation 4 (SD, C)

Reservation 5 (M)

4. Finansiering av välfärdens verksamheter

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3007 av Johnny Skalin (SD),

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 80 och

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 8.

Reservation 6 (C)

5. Utmaningsrätt

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2964 av Ulrika Karlsson (M) och

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28.

Reservation 7 (C)

6. Lagen om valfrihetssystem

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1805 av Eva Lindh m.fl. (S) och

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 24.

Reservation 8 (KD)

7. Offentligt mål för välfärdsverksamheter

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3243 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 20,

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 41 och

2021/22:3909 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1.

Reservation 9 (C)

8. Kommunsektorns uppdrag

Riksdagen avslår motion

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 29.

Reservation 10 (SD)

9. Villkor för aktörer inom välfärden

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:2243 av Maria Stockhaus m.fl. (M) och

2021/22:2522 av Hans Rothenberg m.fl. (M) yrkandena 1 och 2.

10. Riktade statsbidrag till kommunsektorn

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 29,

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkandena 9 och 10 samt

2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 21.

Reservation 11 (M)

Reservation 12 (C)

11. Försäljning av välfärdsverksamhet

Riksdagen avslår motion

2021/22:4154 av Fredrik Schulte (M) yrkande 3.

12. Kommunal redovisning av skattepengar och jämförelsetal

Riksdagen avslår motionerna

2021/22:1938 av Sten Bergheden (M) och

2021/22:1987 av Sten Bergheden (M).

13. Nationell samling av framgångsprojekt

Riksdagen avslår motion

2021/22:3125 av Ann-Sofie Lifvenhage (M).

14. Idéburna aktörer

Riksdagen avslår motion

2021/22:2122 av Magnus Stuart (M) yrkandena 1–3.

Stockholm den 22 mars 2022

På finansutskottets vägnar

Åsa Westlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Åsa Westlund (S), Edward Riedl (M), Oscar Sjöstedt (SD), Adnan Dibrani (S), Martin Ådahl (C), Jan Ericson (M), Ingela Nylund Watz (S), Jakob Forssmed (KD), Björn Wiechel (S), Mats Persson (L), Charlotte Quensel (SD), Janine Alm Ericson (MP), Boriana Åberg (M), Sofia Westergren (M), Ilona Szatmari Waldau (V), Niklas Karlsson (S) och David Perez (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet 58 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2021/22. Motionsyrkandena handlar om det kommunalekonomiska utjämningsystemet, vinster inom välfärdens verksamheter, kommunala tillsynsavgifter, välfärdens finansiering, utmaningsrätt, lagen om valfrihet, ett offentligt mål inom välfärden, kommunsektorns uppdrag, villkor för aktörer inom välfärdens områden, riktade statsbidrag till kommunsektorn, försäljning av välfärdsverksamheter, kommunal redovisning, en nationell samling av framgångsprojekt samt idéburna aktörer.

Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Det kommunalekonomiska utjämningsystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om det kommunalekonomiska utjämningsystemet med hänvisning till att riksdagen nyligen beslutat om att rikta ett tillkännagivande till regeringen om att tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

Jämför reservation 1 (C) och 2 (MP).

Motionerna

I ett flertal motioner lämnas förslag om förändringar av det kommunalekonomiska utjämningsystemet.

I motion 2021/22:392 av Josef Fransson (SD) anförs att kommunerna saknar incitament att ha ett gott näringslivsklimat eller att få personer att gå från bidrag till arbete. Motionären menar att det kommunalekonomiska utjämningsystemet behöver reformeras och vill att det tillsätts en utredning som genomlyser effekterna av det nuvarande utjämningsystemet.

I motion 2021/22:978 av Jörgen Hellman m.fl. (S) yrkande 3 anförs att kommunerna står inför stora investeringar i sina vatten- och avloppssystem. Investeringarna bedöms som nödvändiga och kostsamma för många kommuner. Enligt motionärerna finns det stora skillnader mellan behoven av investeringar i olika kommuner, och därför bör regeringen överväga om det går att fördela medel inom utjämningsystemet för att kompensera för stora investeringsbehov.

I motion 2021/22:1530 av Hanna Westerén (S) anförs att en del kommuner upplever stora svårigheter att kunna hantera de utmaningar som en stor säsongsvariation av befolkningen medför. Motionären menar att det blir alltmer märkbart att resurserna inte är fördelade utifrån den påfrestning på våra gemensamma system som drabbar vissa kommuner under delar av året. Det bör därför övervägas hur deltidsboendes spridda efterfrågan på tjänster från våra gemensamma system bättre kan balanseras inom ramen för systemen.

I motion 2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 5 anförs att befintliga fördelningsmodeller har missgynnat Jämtlands län på grund av länets stora yta i relation till dess få invånare. Motionären vill att det ska finnas likvärdiga förutsättningar för vård, skola och omsorg i hela landet och framhåller vikten av ett nytt solidariskt och effektivt skatteutjämningsystem som ger långsiktiga och rättvisa förutsättningar för välfärd i hela Sverige.

I motion 2021/22:1674 av Johan Hultberg (M) yrkande 2 anförs att många kommuner har ett, i relation till antalet helårsboende, mycket stort antal

delårsboende. Dessa kommuner är ofta kustkommuner där också antalet turister under särskilt sommarmånaderna är mycket stort. Enligt motionären innebär det stora utmaningar för berörda kommuner att dimensionera och finansiera den offentliga samhällsservicen och infrastrukturen. Regeringen bör därför se över dagens kommunalekonomiska utjämningsystem och pröva möjligheten att kompensera kommuner med ett stort antal eller en hög andel delårsboende för de ökade kostnader som detta innebär. Ett liknande motionsyrkande finns i motion 2021/22:3404 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP). I motionen anförs att vissa samhällen håller på eller har förlorat sin unika miljö som en levande landsbygd och ett levande lokalsamhälle till följd av förmögna investerare och semesterfirare och att kommuner därför behöver få kompensation för kostnader kopplade till fastigheter som inte är en stadigarvande bostad eller verksamhet inom kommunen.

I motion 2021/22:1770 av Isak From (S) anförs att kommunernas förmåga att med egna skatteintäkter finansiera sina nettokostnader minskar i alla kommunkategorier utom storstadskommunerna. Detta är en följd av urbanisering och demografisk utveckling där de stora kommunerna blir fler och större, medan de små också blir fler, men med minskande befolkning. En svårlost ekvation uppstår enligt motionären när fritidshuskommunerna under en viss del av året har en kraftigt ökad befolkning samtidigt som den förvärvsarbetande befolkningen minskar i dessa kommuner. Det bedöms som särskilt påtagligt när det är många äldre med behov av sjukvård och hemtjänst som också vill bo i sitt fritidsparadis några veckor om året. Regeringen bör därför överväga att tillsätta en utredning med målet att säkerställa att vägar, välfärd och samhällsservice fungerar tolv månader om året även i kommuner med många fritidsboende.

I motion 2021/22:1930 av Maria Stockhaus m.fl. (M) anförs att det nya systemet för kostnadsutjämning har en rad brister. Motionärerna vill därför att det kommunalekonomiska utjämningsystemet utreds för att förbättra möjligheten för landsbygdskommuner att finansiera sina egna behov och för att staten ska ta över ansvaret för att finansiera utjämningen.

I motion 2021/22:2100 av Per Åsling och Peter Helander (båda C) anförs att små kommuner som har en hög andel säsongsarbetare missgynnas av att antalet invånare endast beräknas en gång per år. Det handlar bl.a. om skatteinkomsten från den enskilda individen, nivån på skatteutjämningsbidraget och nivån på kostnadsutjämningsbidraget. Motionärerna framhåller att befolkningstalet i en kommun inte är konstant under året och vill att en rättvisare folkräkning görs genom att antalet invånare i en kommun räknas varje månad eller varje kvartal. Motionärerna menar att ett befolkningsgenomsnitt under året skulle ge en mer rättvis fördelning mellan kommunerna i utjämningsystemet.

I motion 2021/22:2270 av Nina Lundström (L) anförs att dagens utjämningsystem riskerar att bromsa den ekonomiska utvecklingen i kommuner och regioner. I motionen framhålls att alla kommuner och regioner bör kunna ställa krav på förutsägbarhet för att få en ekonomi i långsiktig balans

i en tid när många faktorer påverkar den ekonomiska utvecklingen markant, inte minst pandemin, demografi och tillväxt. Enligt motionären bör staten bära huvudansvaret för regionala insatser och bistå kommuner i glesbygd. Motionären menar att det behövs en nationell utjämning som även beaktar Stockholmsregionens utmaningar.

I motion 2021/22:2425 av Ida Drougge och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–3 anförts att dagens utjämningssystem undergräver kommunernas drivkrafter att ta ansvar för allt från byggande till ekonomin i stort. Genom att kompensera för dåligt beteende och straffa ansvarstagande kommuner skapas enligt motionärerna dåliga incitament för långsiktigt ansvarstagande för ekonomistyrning och kvalitet på verksamheter. Motionärerna vill därför att utjämningssystemet reformeras för att inte utjämna faktorer som kommuner och regioner kan påverka, såsom arbetslöshet. Systemet ska inte ställa kommuner mot varandra, utan i stället ska staten fullt ut stå för utjämningen till de kommuner som bör kompenseras, och staten bör ha möjlighet att dra in hela eller delar av utjämningsbidraget till kommuner som inte tar ansvar för sin ekonomi.

I motion 2021/22:3197 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) anförts att dagens utjämningsystem har brister. Motionärerna vill att skatteutjämningsystemet ses över så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt samtidigt som gleshet i högre grad måste beaktas.

I kommittémotion 2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkandena 1 och 29 anförts att skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet, samtidigt som motionärerna ser betydande brister i dagens system. Enligt motionärerna går stora delar av skatteutjämningen till tillväxtkommuner som i grunden har goda förutsättningar för en stark ekonomi. Därför menar motionärerna att det finns behov av en översyn. Motionärerna framhåller vikten av att ett nytt skatteutjämningsystem vilar på en rad grundläggande principer. Systemet bör utgå från en garanterad servicenivå i hela landet. Samtidigt behöver det vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Systemet måste säkerställa att det lönar sig för en kommun att göra reformer för att stärka företagsamhet och jobbskapande, snarare än att frånta kommuner ansvar för deras ekonomiska politik. För många av landets glest befolkade kommuner är det enligt motionärerna uppenbart att det finns strukturella förutsättningar som gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för skatteutjämning. Motionärerna vill därför att skatteutjämningsystemet ses över så att gleshet ges större vikt samtidigt som incitamenten för jobb och företagande stärks och så att utmaningar hos kommuner och regioner med en stor andel icke folkbokförda deltidsboende kan mötas.

Pågående arbete

Tillkännagivande till regeringen

I december 2020 beslutade riksdagen om betänkande 2020/21:FiU15 Riksrevisionens rapport om tillväxthämmande incitament i den kommunala inkomstutjämnningen. I betänkandet föreslår finansutskottet att riksdagen tillkännager för regeringen att den ska tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2020/21:129). I budgetpropositionen för 2022 anför regeringen att den avser att återkomma i fråga om hanteringen av tillkännagivandet. Regeringen framhåller också att det är av stor vikt att det kommunalekonomiska utjämnningssystemet i tillräcklig grad fångar upp de strukturella faktorer som påverkar kommunernas och regionernas ekonomiska förutsättningar och därmed förutsättningarna för en likvärdig kommunal verksamhet i hela landet. Enligt regeringen behöver systemet i sin helhet utvecklas i takt med samhällsutvecklingen.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26. I betänkandet framhöll utskottet vikten av att det kommunalekonomiska utjämnningssystemet utvecklas i takt med samhällsutvecklingen och att det regelbundet följs upp så att gamla uppgifter och analyser kan uppdateras. Utskottet konstaterade vidare att riksdagen nyligen beslutat i enlighet med utskottets förslag om att regeringen ska tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att vidta några åtgärder med anledning av motionerna och avstyrkte därför samtliga då aktuella motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att det är viktigt att det kommunalekonomiska utjämnningssystemet utvecklas i takt med samhällsutvecklingen och att det regelbundet följs upp så att gamla uppgifter och analyser kan uppdateras. Liksom tidigare konstaterar utskottet att riksdagen nyligen har beslutat i enlighet med utskottets förslag om att regeringen ska tillsätta en utredning som ser över hela det kommunalekonomiska utjämnningssystemet med fokus på utveckling, tillväxt och likvärdig service i hela landet. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte nu finns skäl att vidta några åtgärder med anledning av motionerna och avstyrker därför samtliga aktuella motionsyrkanden.

Vinster i välfärdens verksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om vinster i välfärdens verksamheter med hänvisning till att höga kvalitetskrav ska vara styrande i välfärden och gälla alla aktörer, och att alla aktörer inom välfärden, oavsett driftsform, ska ha likvärdiga villkor.

Jämför reservation 3 (S, V, MP).

Motionerna

I ett flertal motioner lämnas förslag om förändringar när det gäller möjligheten till vinstuttag inom välfärdens verksamheter.

I motion 2021/22:834 av Anders Österberg m.fl. (S, -) anförs att välfärden ska vara generell, öppen för alla, behovsstyrd, skattefinansierad och hålla god kvalitet. Motionärerna vill att våra gemensamma skattepengar ska gå till att göra skolan, vården och omsorgen bättre, inte till att berika ägarna. Välfärden ska regleras av det offentliga och vara under demokratisk kontroll och insyn. Därför vill motionärerna att det tas fram en lagstiftning som omöjliggör vinstuttag från skolan och förhindrar kommersialisering och marknadsstyrning av vården.

I motion 2021/22:963 av Denis Begic (S) anförs att våra gemensamma skattepengar ska gå till det de är avsedda för – till att göra skolan, vården och omsorgen bättre. Motionären vill därför att det ses över hur man genom lagstiftning kan säkerställa att skattepengar som är avsedda för vård, skola och omsorg går till det.

I motion 2021/22:1536 av Johanna Haraldsson m.fl. (S) anförs att den privat drivna välfärden medför ett flertal problem, bl.a. läckage av skattemedel till bolagsägare och en ökad segregation. Enligt motionärerna påverkar det medborgarnas förtroende för den skattefinansierade välfärden, och drivkraften att vilja betala skatt urholkas. Därför vill motionärerna att möjligheterna att begränsa vinster i välfärden ses över.

I kommittémotion 2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 16 anförs att ett vinstförbud för företag inom skola, vård och omsorg skulle vara en begränsning av företagandet som slår extra hårt mot kvinnors företagande. Eftersom män i högre grad äger riskkapital är det lättare för dem att ge finansiering till andra män. Om kvinnor får bygga företag som genererar vinst i exempelvis välfärdssektorn kommer det att bildas ett riskvilligt kapital som ägs av kvinnor. Motionärerna vill därför inte att vinst i bolag inom välfärdssektorn ska förhindras.

I motion 2021/22:3471 av Betty Malmberg (M) yrkande 2 anförs att välfärdssektorn har stor betydelse för att bidra till ett jämställt företagande eftersom välfärdssektorn är ett område där många företag drivs av kvinnor. I motionen framhålls att det är viktigt att öka kvinnors företagande ur såväl ett

rättvise- som tillväxtperspektiv. Att regeringen inte bekänner färg i frågan om huruvida det ska införas vinstbegränsningar för välfärdsföretag är enligt motionären inte att agera jämställt, vilket får konsekvenser för landets tillväxt och entreprenörskap. Motionären vill därför att det ska vara tillåtet att göra vinst i välfärdsföretag.

I motion 2021/22:3711 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 anförts att politiken har lämnat över ett allt större ansvar till marknader att lösa samhällseliga problem, så också inom välfärdspolitiken. I stället för att vara en fredad zon från marknadsmekanismer, där demokratiska, jämlika och humanistiska värden skulle värnas framför ekonomiska, har marknadsprinciper blivit alltmer dominerande i välfärdssektorn. Motionärerna vill att regeringen ska verka för att skattepengar som är avsedda för välfärd ska gå till välfärd och inte till privata vinster. Motionärerna framhåller också att det krävs en sammanhållen strategi för hur dessa verksamheter ska organiseras framöver.

I kommittémotion 2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 5 anförts att motionärerna vill att det inte införs något förbud mot vinstuttag inom välfärdens områden för att värna mångfalden och åter ge framtidstro till enskilda utförare, i en av de företagssektorer där andelen kvinnor bland ägare och ledare är som högst.

Bakgrund

Sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet slöt i januari 2019 en överenskommelse med 73 punkter där partierna kom överens om ett budgetsamarbete och ett samarbete i de politiska frågor som framgår av överenskommelsen (januariavtalet). I överenskommelsen framhålls att den enskildes valfrihet är en central del av den svenska välfärden. Därför behövs en mångfald av aktörer och goda villkor för enskilt drivna verksamheter inom välfärden som underlättar den enskildes aktiva val. I överenskommelsen sägs följande:

Regeringen kommer inte att driva eller arbeta vidare med förslag om vinstförbud eller andra förslag med syftet att införa vinstbegränsningar för privata aktörer i välfärden. Höga kvalitetskrav ska vara styrande. Detta kommer att uttryckas i vårändringsbudgeten för 2019. Förslag kommer läggas för att säkerställa att alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform har likvärdiga villkor.

När det gäller skolan framhålls att lika villkor ska gälla för både privat och offentligt drivna verksamheter. Höga kvalitetskrav ska vara styrande. Enligt överenskommelsen ska en utredning om kvalitetskrav tillsättas och arbeta med dessa frågor 2020–2022. När det gäller sjukvård och äldreomsorg framhålls att konkurrensneutralitet ska råda mellan offentliga och fristående vårdgivare, vad gäller såväl ekonomiska villkor som en fungerande tillståndsgivning och

kvalitetskrav. (Källa: Utkast till sakpolitisk överenskommelse mellan Socialdemokraterna, Centerpartiet, Liberalerna och Miljöpartiet de gröna.)

Vårpropositionen 2019

I den ekonomiska vårpropositionen 2019 skriver regeringen att den i enlighet med januariavtalet inte kommer att lägga förslag som innebär vinstbegränsningar för privata aktörer. Höga kvalitetskrav ska vara styrande i välfärden och gälla alla aktörer. Alla aktörer inom välfärden, oavsett driftsform, ska ha likvärdiga villkor.

Ny regering och januariavtalet upphör

I samband med att en ny regering tillträdde i juli 2021 upphörde också den sakpolitiska överenskommelsen (januariavtalet).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet framhöll utskottet att det stod bakom den politik som regeringen avser att föra i enlighet med januariavtalet, dvs. en politik som innebär att inga förslag kommer att läggas fram som innebär vinstbegränsningar för privata aktörer. Höga kvalitetskrav ska vara styrande i välfärden och gälla alla aktörer, och alla aktörer inom välfärden, oavsett driftsform, ska ha likvärdiga villkor. Utskottet avstyrkte motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att höga kvalitetskrav ska vara styrande i välfärden och gälla alla aktörer, och att alla aktörer inom välfärden, oavsett driftsform, ska ha likvärdiga villkor. Utskottet förutsätter att regeringen för en politik med den inriktningen och anser därför att det inte finns skäl att vidta några åtgärder med anledning av motionerna och avstyrker därför samtliga aktuella motionsyrkanden.

Kommunala tillsynsavgifter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om kommunala tillsynsavgifter med hänvisning till att riksdagen beslutat om att införa obligatorisk efterhandsdebitering.

Jämför reservation 4 (SD, C) och 5 (M).

Motionerna

I ett flertal motioner lämnas förslag om förändringar när det gäller kommunernas uttag av tillsynsavgifter.

I motion 2021/22:2405 av Alexandra Anstrell (M) anförs att det är orimligt att en lanthandel eller en obemannad butik betalar samma kostnad för exempelvis tillsyn som större handlare. Motionären vill därför att det görs en översyn av tillsynskostnaderna för servicenäringen och för obemannade butiker i syfte att differentiera dessa kostnader så att fler små butiker kan finnas kvar.

I motion 2021/22:2426 av Ida Drougge (M) yrkandena 1 och 2 anförs att när en kommun eller staten tar ut en avgift ska dess storlek vara proportionerlig till kostnaden för motprestationen. Om avgiften är större än den faktiska kostnaden så är det en skatt. Enligt motionären är det inte heller alltid som avgiften över huvud taget kopplas till en motprestation som blir av, vilket bedöms som särskilt vanligt vid olika typer av tillsynsavgifter. Motionären vill därför att man ser över möjligheten att göra kommunerna och staten skyldiga att redovisa faktiska beräkningar och underlag för avgifters storlek samt att kommunerna och staten blir skyldiga att redovisa kostnaden för den motprestation som avgiften avser.

I kommittémotion 2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15 anförs att tillsyn och tillståndsavgifter kan bli en dyr affär för småföretag, särskilt när de startar och är på väg att etablera sig i en kommun. Avgifterna bestäms på kommunal nivå och skiljer sig åt från kommun till kommun. Motionärerna vill att frågan om att införa lagkrav kring efterhandsbetalning av tillsynsavgifter utreds. Ett liknande yrkande finns också i kommittémotion 2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8.

Även i kommittémotion 2021/22:3242 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7 anförs att efterhandsbetalning av tillsynsavgifter bör göras till regel. Enligt motionärerna betalar företag inom besöksnäringen många olika avgifter till myndigheter i samband med ansökningar och tillstånd, t.ex. avgifter för tillsyn enligt alkohol-, livsmedels- och miljölagstiftningen. Att en avgift ska motsvaras av en motprestation måste enligt motionärerna anses vara en självklarhet rent allmänt, men också en laglig förutsättning för att avgiften inte ska utgöra en otillåten beskattning.

I kommittémotion 2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 15–17 anför att det är rimliga principer att man ska betala för utförda tjänster, men däremot inte för tjänster som inte utförts. När det gäller avgifter för olika former av tillsyn och ansökningar är det enligt motionärerna vanligt att företag får betala för tillsyn som inte genomförts liksom att avgifter förväntas betalas på förhand. Motionärerna vill att efterhandsdebitering av tillsynsavgifter görs till huvudregel hos myndigheter, att kommuners avgiftsuttag begränsas för tillsyn som inte genomförs samt att ökad användning av egenkontroll införs. Enligt motionärerna har Svensk handel bl.a. hävdad att genom att möjliggöra en större egenkontroll av vissa verksamheter inom dagligvaruhandeln och i stället prioritera stickkontroller skulle den administrativa bördan för företagen kunna minska liksom myndigheternas arbete med att kontrollera att lagstiftningen följs.

Pågående arbete

Proposition 2020/21:43 En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning

Den 28 oktober 2020 lämnade regeringen proposition 2020/21:43 En anpassning av bestämmelser om kontroll i livsmedelskedjan till EU:s nya kontrollförordning till riksdagen. I propositionen lämnar regeringen förslag om att anpassa svensk lagstiftning till en ny EU-förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan. Regeringen bedömer att det inte längre bör tas ut en årlig avgift för den ordinarie livsmedelskontrollen. En avgift bör i stället debiteras den enskilde efter utförd kontroll. Sådan efterhandsdebitering bör vara obligatorisk för alla kontrollmyndigheter och bör enligt regeringen börja tillämpas tidigast den 1 januari 2022. Prövningsavgift, registreringsavgift och andra avgifter för verksamhet som utgör annan offentlig verksamhet bör fastställas utifrån myndigheternas faktiska kostnader. Regeringen föreslår att rätten för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldighet att betala en avgift för offentlig kontroll ska kompletteras med en rätt att meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift för annan offentlig verksamhet. Propositionen behandlades av miljö- och jordbruksutskottet i betänkande 2020/21:MJU6, och riksdagen fattade beslut i ärendet den 25 februari 2021 (rskr. 2020/21:198). Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag, och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet konstaterade utskottet att riksdagen nyligen beslutat om att införa obligatorisk efterhandsdebitering för avgifter inom livsmedelskontrollen och att

livsmedelsföretagen därmed kommer att betala en kontrollavgift efter genomförda kontrollbesök i stället för en årlig avgift i början av varje kalenderår, som tidigare varit fallet. I likhet med regeringen ansåg utskottet att det därmed blir tydligare för företagen vad de betalar för och att det kan bidra till att företagen upplever systemet som mer rättvist. Utskottet ansåg därför att det inte fanns skäl att överväga några åtgärder med anledning av motionerna och avstyrkte samtliga då aktuella motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar liksom tidigare att riksdagen har beslutat om att införa obligatorisk efterhandsdebitering för avgifter inom livsmedelskontrollen och att livsmedelsföretagen därmed kommer att betala en kontrollavgift efter genomförda kontrollbesök i stället för en årlig avgift i början av varje kalenderår, som tidigare varit fallet. Utskottet anser att det inte nu finns skäl att vidta ytterligare åtgärder med anledning av motionerna och avstyrker därför samtliga motionsyrkanden.

Finansiering av välfärdens verksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden om finansiering av välfärdens verksamheter med hänvisning till pågående arbete.
Jämför reservation 6 (C).

Motionerna

I ett flertal motioner lämnas förslag om hur välfärdens verksamheter ska finansieras.

I motion 2021/22:3007 av Johnny Skalin (SD) anføres att den kommunala skattesatsen i ganska hög grad varierar runt om i landet. Inte sällan ligger de norrländska kommunernas skattesatser på mycket höga nivåer, samtidigt som en stor andel basindustri återfinns i de norrländska länen. Det leder enligt motionären till höga intäkter från näringsverksamheten till staten men låga intäkter till kommunerna. Till en viss del kompenserar det kommunalekonomiska utjämningsystemet för detta. Motionären anser att kompensationen skulle kunna öka om man också tog hänsyn till att några av de kommuner med högst kommunalskatt faktiskt tillhör några av Sveriges rikaste kommuner sett till resurser och näringsverksamheter om tillgångarna fick tillfalla dessa kommuner i större utsträckning. För att det även i fortsättningen ska vara attraktivt att bo och verka i de kommuner där dessa näringar finns anser motionären att det bör införas ett särskilt omfördelningsprogram från staten till de kommuner som har en särskilt stor

obalans när det gäller näringslivets omsättning regionalt kontra kommunala skatteintäkter lokalt.

I kommittémotion 2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 80 anförs att det behövs reformer av dagens finansieringssystem för att klara av den framtida finansieringen av välfärden samt för att kunna bygga ut den på ett hållbart sätt och för att säkerställa att ambitionshöjningar kommer alla medborgare till del, oavsett ekonomiska förutsättningar. Motionärerna anser därför att det bör tillsättas en statlig utredning om en reformerad finansiering av välfärden.

I kommittémotion 2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 8 anförs att en översyn bör genomföras av kommuners möjligheter att finansiera en ökad efterfrågan på tjänster, t.ex. äldreomsorg, på andra sätt än genom höjd kommunalskatt.

Pågående arbete

Välfärdskommissionen

I december 2019 inrättade regeringen en välfärdskommission som samlade företrädare för stat, kommuner, regioner och centrala arbetstagarorganisationer. Välfärdskommissionens uppdrag har varit att identifiera och analysera konkreta åtgärder för att stärka kommunsektorns förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster av god kvalitet i framtiden. Välfärdskommissionen har hållit åtta möten. Den 14 december 2021 hölls ett avslutande möte. Samtliga Välfärdskommissionens åtgärdsförslag finns presenterade i slutrapporten som lämnades till regeringen den 16 december. I rapporten presenteras 29 åtgärdsförslag för att stärka kommunsektorns förmåga att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet i framtiden.

Enligt regeringen har åtgärderna tagits vidare till respektive organisation för fortsatt hantering, antingen på egen hand eller gemensamt. En första samlad uppföljning ska enligt Välfärdskommissionen genomföras våren 2022.

Kommunutredningen

Den 19 februari 2020 överlämnade den parlamentariskt sammansatta Kommunutredningen sitt slutbetänkande till regeringen, Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8). Utredningen har haft i uppdrag att utarbeta en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Utredningen lämnar ett flertal förslag, bl.a. föreslås att den statliga styrningen av kommunerna förbättras genom färre riktade statsbidrag, en översyn av det kommunala utjämningsystemet, en mer strategisk kommunsamverkan och stimulanser till frivilliga sammanslagningar.

Betänkandet har varit på remiss, och svarstiden gick ut den 26 juni 2020. Betänkandet bereds inom Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2019/20:FiU26 Kommunala frågor. Utskottet konstaterade att regeringen avsåg att föra en politik som stärker välfärden bl.a. genom att fortsätta förstärka de allmänna bidragen till kommuner och regioner i jämn takt över mandatperioden, vilket utskottet välkomnade.

Utskottet konstaterade vidare att utmaningarna inte bara är av ekonomisk karaktär utan även handlar om organisatorisk kapacitet, personal- och kompetensförsörjning samt förmåga till utveckling. I likhet med regeringen ansåg utskottet att den stigande efterfrågan på välfärdstjänster bör mötas på ett kostnadseffektivt sätt med bl.a. nya och förbättrade arbetssätt samt att teknik och digitala tjänster nyttjas på ett innovativt sätt.

Utskottet noterade också att Välfärdscommissionen nyligen startat sitt arbete, att Kommunutredningen lämnat sitt slutbetänkande och att det därmed pågår ett omfattande arbete för att stärka kommunsektorns förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster. Mot den bakgrunden avstyrkte utskottet de då aktuella motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar att både Kommunutredningens och Välfärdscommissionens förslag för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Båda utredningarna har lämnat förslag på åtgärder för att stärka kommunsektorns förmåga att tillhandahålla välfärdstjänster av god kvalitet i framtiden och för att hantera dess utmaningar. Utskottet vill avvakta beredningen av utredningarnas förslag innan eventuella åtgärder vidtas och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Utmaningsrätt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om utmaningsrätt med hänvisning till den kommunala självstyrelsen.

Jämför reservation 7 (C).

Motionerna

I motion 2021/22:2964 av Ulrika Karlsson (M) anförs att möjligheten för privata utförare att utmana kommunala och landstingsdrivna verksamheter har medfört en större mångfald bland offentligt finansierade verksamheter inom vård, skola och omsorg. I motionen framhålls att syftet med utmaningsrätten är att bästa tänkbara tjänst ska tillhandahållas av bästa leverantör. Kvaliteten ska vara avgörande, inte vem som tillhandahåller tjänsten. Motionären vill därför se en utvidgad obligatorisk utmaningsrätt.

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28 anförs att den enskilda människan utgör samhällets minsta och viktigaste byggsten och att det offentliga därför ska utformas för att lyfta fram och hjälpa den enskilde. Motionärerna anser därför att människor ska ha valfrihet och kvalitet i välfärden i alla kommuner, och att det i hela Sverige ska vara möjligt för personal eller företag att utmana det offentliga när det gäller drift av olika verksamheter, vilket även bedöms ha den positiva effekten att det ökar möjligheten till karriär och företagande för kvinnor inom offentlig sektor.

Bakgrund

Utmaningsrätt

En kommun eller en region kan bestämma sig för att införa utmaningsrätt. Utmaningen innebär en initiativrätt till en prövning av om en upphandling ska genomföras. Enligt uppgift från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har utmaningsrätt införts i ett fyrtiotal kommuner.

Om en kommun eller ett landsting har infört utmaningsrätt har den som vill driva en verksamhet åt kommunen på entreprenad rätt att utmana den kommunala verksamheten och rikta ett önskemål till kommunen om att en del av kommunens verksamhet ska drivas av den privata entreprenören. Kommunen eller landstinget prövar då först om det är tillåtet att upphandla verksamheten. Myndighetsutövning får inte upphandlas om det inte finns särskilt stöd för detta i någon speciallagstiftning. Strategiska ledningsfunktioner och vad som enligt lag eller förordning måste utföras av kommunen eller regionen kan inte heller utmanas. Om det fattas beslut om att en verksamhet ska utmanas måste detta göras enligt gällande regler. Den som har utmanat verksamheten har inga garantier för att få uppdraget utan kommer att konkurrera med andra leverantörer på lika villkor. Den enskilda kommunen eller regionen utformar uppdraget, kraven och utvärderingskriterierna i förfrågningsunderlaget. Även om verksamheten upphandlas och drivs av ett privat företag är kommunen huvudman för verksamheten och har enligt kommunallagen ett ansvar för att kontrollera och följa upp verksamheten. Dessutom har kommunen eller landstinget ansvar för att informera allmänheten så att den kan få insyn i hur verksamheten drivs i det privata företaget.

Den kommunala självstyrelsen

Sverige har en lång tradition av kommunal självstyrelse. Kommunerna ges genom självstyrelsen stor frihet att själva besluta över sin verksamhetsform och verksamhetens innehåll. Den kommunala självstyrelsen garanteras genom bestämmelser i regeringsformen (RF). I 1 kap. 1 § anges att den svenska folkstyrelsen förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statsskick och genom kommunal självstyrelse. Av 14 kap. 2 § framgår principen om kommunal självstyrelse: att kommunerna sköter lokala och

regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund.

En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör enligt 14 kap. 3 § inte gå längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2017/18:FiU34 Offentlig upphandling. I betänkandet påminner utskottet om den kommunala självstyrelsen och att det står kommunerna fritt att själva besluta om de vill införa utmaningsrätt i sin verksamhet. Eftersom det skulle innebära ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen ansåg utskottet att det inte borde införas en obligatorisk utmaningsrätt och avstyrkte därmed de då aktuella motionsyrkandena.

Utskottet ställningstagande

I likhet med tidigare vill utskottet påminna om den kommunala självstyrelsen och att det står kommunerna fritt att själva besluta om de vill införa utmaningsrätt i sin verksamhet. Att införa en obligatorisk utmaningsrätt skulle innebära ett ingrepp i den kommunala självstyrelsen. Utskottet anser att det bör vara upp till kommunerna att avgöra om utmaningsrätt ska tillämpas och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Lagen om valfrihetssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om lagen om valfrihet med hänvisning till pågående arbete.

Jämför reservation 8 (KD).

Motionerna

I motion 2021/22:1805 av Eva Lindh m.fl. (S) anføres att lagen om valfrihetssystem (LOV) har inneburit en hel del svårigheter, dels med etableringar på landsbygden, dels med dåliga arbetsvillkor och att systemet utnyttjas. Enligt motionärerna möjliggör den fria etableringsrätten organiserad brottslighet. Motionärerna vill därför att reglerna för den fria etableringsrätten ses över och att lagen om valfrihetssystem avskaffas inom de verksamhetsområden där risken för fusk är störst.

I kommittémotion 2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 24 anføres att en väl fungerande offentlig sektor är en förutsättning för att ett gott samhälle ska kunna skapas för alla oavsett inkomst, ålder, kön eller bosättning.

Den offentliga sektorns verksamhet ska där det är praktiskt möjligt bygga på olika driftsformer och på decentralisering. För att öka mångfalden och stimulera initiativtagande och effektivitet måste enligt motionärerna välfärdstjänster i enskild regi via företag, stiftelser, kooperativ och ideella organisationer ges lika förutsättningar som tjänster i offentlig regi. Motionärerna anser därför att lagen om valfrihetssystem (LOV) kan utvecklas och förfinas såväl för vård, omsorg och sociala verksamheter som för skola och utbildning.

Bakgrund

Lagen (2008:962) om valfrihetssystem

Lagen om valfrihetssystem (LOV) trädde i kraft den 1 januari 2009 och reglerar vad som ska gälla när upphandlande myndigheter konkurrensutsätter delar av sin verksamhet genom att inrätta ett valfrihetssystem där brukaren får välja bland leverantörerna i systemet.

Lagen gäller för kommuner och regioner när de inrättar valfrihetssystem för hälsovårds- och socialtjänster. Det är frivilligt för kommuner att införa valfrihetssystem men obligatoriskt för regionerna inom primärvården.

Inom förskola och skola finns också möjlighet att välja utförare. Förutsättningarna för skolval regleras i skollagen och skiljer sig från valfrihetssystemet inom sjukvård och omsorg.

Valfrihetssystem i kommuner

Enligt uppgifter från SKR hade 163 kommuner infört LOV 2021.

Pågående arbete

Välfärdscommissionen

I Välfärdscommissionens rapport (Fi2021) som presenterades i december 2021 lämnas förslag om att en genomlysning av valfrihetssystemen bör göras för att öka kunskapen om deras konsekvenser och beskriva vilka kostnader som uppstår i kommuner och regioner.

Enligt regeringen har de föreslagna åtgärderna tagits vidare till respektive organisation för fortsatt hantering, antingen på egen hand eller gemensamt. En första samlad uppföljning ska enligt Välfärdscommissionen genomföras våren 2022.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att välfärdscommissionen lämnar förslag om att en genomlysning av valfrihetssystemen bör göras för att öka kunskapen om deras konsekvenser och beskriva vilka kostnader som uppstår i kommuner och regioner. Utskottet noterar också att de föreslagna åtgärderna har tagits vidare

till respektive organisation för fortsatt hantering. Utskottet vill avvakta denna hantering innan eventuella åtgärder vidtas och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Offentligt mål för välfärdsverksamheter

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om ett offentligt mål för välfärdsverksamheter med hänvisning till den kommunala självstyrelsen.

Jämför reservation 9 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2021/22:3243 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 20 anfördes att en höjd och mer likvärdig kvalitet i själva chefs- och ledarskapet är ett viktigt sätt för att få alla välfärdens olika områden att bli mer likvärdiga i kvalitet och patientbemötande. I motionen framhålls att det i hela välfärdssektorn finns ett grundläggande bekymmer med för många medarbetare per chef. Motionärerna vill därför att ett offentligt mål ska formuleras om att det maximalt ska vara 25 medarbetare per chef i välfärdsverksamhet. Ett liknande yrkande finns även i kommittémotion 2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 41 och i partimotion 2021/22:3909 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1.

Bakgrund

Den kommunala självstyrelsen

Sverige har en lång tradition av kommunal självstyrelse. Kommunerna ges genom självstyrelsen stor frihet att själva besluta över sin verksamhetsform och över verksamhetens innehåll. Den kommunala självstyrelsen garanteras genom bestämmelser i regeringsformen (RF). I 1 kap. 1 § anges att den svenska folkstyrelsen förverkligas genom ett representativt och parlamentariskt statskick och genom kommunal självstyrelse. Av 14 kap. 2 § framgår principen om kommunal självstyrelse: att kommunerna sköter lokala och regionala angelägenheter av allmänt intresse på den kommunala självstyrelsens grund.

En inskränkning i den kommunala självstyrelsen bör enligt 14 kap. 3 § inte gå längre än vad som är nödvändigt med hänsyn till de ändamål som har föranlett den.

Utskottets ställningstagande

Utskottet påminner om den kommunala självstyrelsen och därmed om kommunernas frihet att själva besluta över sin verksamhetsform. Att införa ett offentligt mål om antalet medarbetar per chef inom välfärdsverksamhet riskerar att inskränka den kommunala självstyrelsen. Mot den bakgrunden avstyrker utskottet därför de aktuella motionsyrkandena.

Kommunsektorns uppdrag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om kommunsektorns uppdrag med hänvisning till den kommunala självstyrelsen och den kommunala finansieringsprincipen.

Jämför reservation 10 (SD).

Motionen

I kommittémotion 2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 29 anføres att det är en förutsättning för en stabil utveckling av kommunernas ekonomier att den höga invandringsnivå som vi länge har haft, och som vi fortfarande har, kan sänkas. Motionärerna anser att det inte är rimligt på längre sikt att flera tidigare självförsörjande storstadskommuner i Sverige återfinns i toppen på listan över de kommuner som får mest stöd från andra delar av landet, till följd av den politik som flera regeringar har fört. Motionärerna menar att staten bör vara varsam med att lägga över ansvar på kommuner och regioner, i synnerhet utan medföljande direkt finansiering. Motionärerna anser därför att möjligheten att minska kommuners och regioners ansvar bör ses över för att renodla deras fokus på kärnuppdragen, såsom välfärd, skola och infrastruktur.

Pågående arbete

Den kommunala finansieringsprincipen

Den kommunala finansieringsprincipen innebär att staten inte ska ålägga kommuner och landsting nya uppgifter utan att ge dem adekvat finansiering. Kommuner och regioner ska inte behöva höja skatten eller prioritera om annan verksamhet för att finansiera nya statliga uppgifter. Syftet med den här typen av ekonomisk reglering är att tydliggöra gränsen mellan det statliga och kommunala ansvaret och att skapa likvärdiga förutsättningar för kommuner. Finansieringsprincipen är ingen lag men är godkänd av riksdagen och tillämpas sedan 1993.

Kommunutredningen

Den 19 februari 2020 överlämnade den parlamentariskt sammansatta Kommunutredningen sitt slutbetänkande till regeringen, Starkare kommuner – med kapacitet att klara välfärdsuppdraget (SOU 2020:8). Utredningen har haft i uppdrag att utarbeta en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Utredningen lämnar ett flertal förslag som enligt utredningen förbättrar den kommunala kapaciteten.

När det gäller överföring av uppgifter från lokal till regional eller statlig nivå framhåller utredningen att det är svårt att generellt uttala sig om vad en överföring av ansvar och uppgifter innebär ur effektivitetssynpunkt och att frågan måste prövas utifrån vilken verksamhet det handlar om. Enligt utredningen medför en generell överföring av uppgifter inga principiella förändringar ur demokratisynpunkt, men däremot ökar avståndet mellan väljarna och förtroendevalda vid en överföring av uppgifter från den lokala till den regionala eller statliga nivån. Väljarna har dock kvar sitt inflytande över och sina möjligheter till ansvarsutkrävande i allmänna val som tidigare. Vidare menar utredningen att en generell överföring av uppgifter från den lokala nivån också skulle kunna få konsekvenser för den kommunala självstyrelsen. Om uppgifter överförs från lokal till statlig eller regional nivå innebär det att välfärdsmodellen blir alltmer centraliserad och att den kommunala självstyrelsen begränsas. Utredningen lämnar inget förslag när det gäller överföring av uppgifter från lokal till regional eller statlig nivå. I utredningens direktiv står det bl.a. att kommittén ska utgå från att Sverige även i fortsättningen ska ha en decentraliserad samhällsorganisation, där kommunerna har ett betydande ansvar för välfärd och lokal samhällsutveckling.

Slutbetänkandet har remitterats, och tiden för remissvar gick ut den 30 september 2020. Förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Välfärdskommissionen

I Välfärdskommissionens rapport (Fi2021) som presenterades i december 2021 presenteras 29 åtgärdsförslag för att stärka kommunsektorns förmåga att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet i framtiden, t.ex. diskuteras utvecklad styrning och långsiktiga planeringsförutsättningar för kommunsektorn.

Enligt regeringen har åtgärderna tagits vidare till respektive organisation för fortsatt hantering, antingen på egen hand eller gemensamt. En första samlad uppföljning ska enligt Välfärdskommissionen genomföras våren 2022.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet påminde utskottet om den kommunala självstyrelsen som innebär att en betydande del av den offentliga verksamheten sköts av den lokala nivån. Utskottet

konstaterade att ett omfattande arbete pågår för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Utskottet påminde också om den kommunala finansieringsprincipen som innebär att inga nya obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering till kommuner och regioner. Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn, och den gäller i båda riktningarna. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att överväga några åtgärder och avstyrkte därför de då aktuella motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Liksom tidigare vill utskottet påminna om den kommunala självstyrelsen som innebär att en betydande del av den offentliga verksamheten sköts av den lokala nivån. Utskottet konstaterar också att ett omfattande arbete pågår för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Utskottet vill också påminna om den kommunala finansieringsprincipen som innebär att inga nya obligatoriska uppgifter från staten får införas utan medföljande finansiering till kommuner och regioner. Finansieringsprincipen är grundläggande för de ekonomiska relationerna mellan staten och kommunsektorn, och den gäller i båda riktningarna. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns skäl att överväga några åtgärder och avstyrker därför det aktuella motionsyrkandet.

Villkor för aktörer inom välfärden

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om att säkerställa lika villkor för aktörer inom välfärden med hänvisning till befintlig lagstiftning och pågående arbete.

Motionerna

I motion 2021/22:2243 av Maria Stockhaus m.fl. (M) anförs att den fristående eller privata sektorn inom välfärden behöver bra och långsiktiga villkor. I motionen framhålls att villkoren för fristående eller privata aktörer måste vara likvärdiga med de villkor som offentliga utförare har för att säkerställa likvärdighet och hög kvalitet för den som nyttjar en välfärdstjänst oavsett vem som driver den. Motionärerna anser att det behövs en generell utvärdering och översyn av all lagstiftning som påverkar villkoren för fristående eller privata aktörer för att säkerställa lika villkor.

I motion 2021/22:2522 av Hans Rothenberg m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 anförs att bl.a. upphandlingsvillkor begränsar möjligheterna för framför allt små företag inom välfärdens område att konkurrera om anbudet. En annan

begränsande faktor är enligt motionären hotet om vinstbegränsning för företag inom välfärdssektorn, vilket bedöms inverka menligt på långsiktigheten i verksamheten och därmed försämra benägenheten till utomstående investeringar. Motionären vill därför se långsiktigt uthålliga villkor för privat företagsamhet inom välfärdssektorn och att regelverk utformas så att de inte diskriminerar privata välfärdsutförares möjligheter att konkurrera på samma villkor som offentliga utförare.

Bakgrund

Lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV)

Enligt 1 kap. 2 § LOV ska den upphandlande myndigheten behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Den upphandlande myndigheten ska iaktta principerna om öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet när den tillämpar valfrihetssystem. Enligt lagen ska godkända leverantörer ha samma villkor. Det gäller såväl kvalitetskrav som ersättningsbelopp.

Pågående arbete

Tydligare och mer likvärdig resursfördelning till skolor

I ett pressmeddelande från Utbildningsdepartementet framgår att skattepengar ska gå till skolan. Enligt regeringen har kommuner till skillnad från fristående skolor ett lagstadgat ansvar att anordna utbildning för kommunernas elever. Fristående skolor ska därför inte ges ersättning för ett ansvar som de inte har. Det föreslår regeringen i en lagrådsremiss som syftar till att öka likvärdigheten mellan kommunala och enskilda huvudmän samtidigt som principen om lika villkor upprätthålls. Regeringen föreslår att lagändringarna ska träda i kraft den 1 juli 2022 och tillämpas fr.o.m. kalenderåret 2024.

Budgetpropositionen för 2022

I budgetpropositionen för 2022 redogör regeringen för hanteringen av ett tillkännagivande om att regeringen ska låta utreda ett utvecklat och delvis nytt regelverk för säkerställande av valfrihet, mångfald och kvalitet vid utförande av välfärdstjänster med utgångspunkten att likvärdiga krav ska ställas på privata och offentliga aktörer (bet. 2014/15:FiU32, rskr. 2014/15:243 och rskr. 2014/15:244). Som svar på tillkännagivandet infördes en utökad tillståndsplikt för den som bedriver yrkesmässig verksamhet inom välfärden (prop. 2017/18:158, bet. 2017/18:FiU43, rskr. 2017/18:356). Regeringen ansåg i samband med att den lämnade förslaget att det därutöver inte var möjligt att tillmötesgå riksdagens tillkännagivande om att införa tillståndsplikt och ledningsprövning för kommuner och regioner, med motiveringen att kommuner och privata aktörer har olika roller och ansvar. Vidare angavs att det finns sådana principiella skillnader mellan kommunal och enskild

verksamhet att det inte finns skäl att införa något som motsvarar en ägar- och ledningsprövning för kommunal verksamhet. Regeringen anser att tillkännagivandet i denna del är tillgodosett. Utskottet behandlade ärendet i betänkande 2021/22:FiU3 Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner och gjorde där ingen annan bedömning än regeringen.

Regeringen framhåller vidare i budgetpropositionen för 2022 att den sedan 2015 har tagit initiativ till ett antal åtgärder för att säkerställa kvalitet, valfrihet och mångfald inom välfärdsverksamheterna, bl.a. nämns arbetet inom ramen för den s.k. Välfärdsutredningen (dir. 2015:108) och Tillitsdelegationen.

Regeringen framhåller också att arbetet fortsätter med att på andra sätt säkerställa kvalitet och mångfald, och att alla aktörer inom välfärden oavsett driftsform har likvärdiga villkor, bl.a. har regeringen gett Inspektionen för vård och omsorg (Ivo) i uppdrag att analysera nuvarande regelverk för tillståndsprövning inom vård och omsorg samt möjligheten att förenkla ägar- och ledningsprövningar. Ivo lämnade i april 2021 rapporten Analys av regelverket för tillståndsprövning – Slutrapport, som för närvarande bereds i Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet framhöll utskottet att det stod bakom den politik som regeringen avser att föra i enlighet med januariavtalet, dvs. att höga kvalitetskrav ska vara styrande i välfärden och gälla alla aktörer, och att alla aktörer inom välfärden, oavsett driftsform, ska ha likvärdiga villkor. Utskottet konstaterade att enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem ska den upphandlande myndigheten behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Enligt lagen ska godkända leverantörer ha samma villkor. Utskottet noterade vidare att regeringen avsåg att lämna en proposition om en ökad insyn i skolornas ekonomi för att säkerställa lika villkor mellan kommunala och enskilda huvudmän. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte då fanns skäl att överväga ytterligare åtgärder och avstyrkte motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet står liksom tidigare bakom den politik som regeringen uttalat att den avser föra, dvs. att höga kvalitetskrav ska vara styrande i välfärden och gälla alla aktörer, och att alla aktörer inom välfärden, oavsett driftsform, ska ha likvärdiga villkor. Utskottet konstaterar också liksom tidigare att enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem ska den upphandlande myndigheten behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt. Enligt lagen ska godkända leverantörer ha samma villkor. Utskottet noterar också att regeringen avser att lämna en proposition till riksdagen om tydligare och mer likvärdig resursfördelning till skolor för att öka likvärdigheten mellan

kommunala och enskilda huvudmän samtidigt som principen om lika villkor upprätthålls. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte nu finns skäl att överväga ytterligare åtgärder och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Riktade statsbidrag till kommunsektorn

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om att minska antalet riktade statsbidrag till förmån för mer generella statsbidrag. Utskottet anser i likhet med regeringen att generella statsbidrag ska vara utgångspunkten i den ekonomiska styrningen av kommunsektorn men att det samtidigt finns behov av riktade statsbidrag till specifika områden.

Jämför reservation 11 (M) och 12 (C).

Motionerna

I partimotion 2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 29 anför att den offentliga ekonomin i allmänhet, och kommunernas ekonomi i synnerhet, kommer att prövas hårt framöver. En större andel äldre i relation till de som arbetar i kombination med våra medicinsktekniska framsteg skapar tryck på välfärdssystemen. Samtidigt framhålls att många kommuner går med stora överskott medan andra har stora strukturella utmaningar. Motionärerna anser att det inte är önskvärt att ytterligare höja kommunalskatten för att finansiera underskott och verksamhet. I stället behöver möjligheterna till ekonomisk planering förbättras. Enligt motionärerna vittnar kommunchefer och kommunpolitiker om att den stora ökningen av riktade statsbidrag kraftigt försvårar möjligheten till långsiktig ekonomisk planering. Motionärerna vill därför se att en stor del av de riktade statsbidragen omvandlas till generella statsbidrag under nästa mandatperiod.

I kommittémotion 2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkandena 9 och 10 anför att regeringen bör verka för mer generella statsbidrag samt att regeringen särskilt bör stimulera ekonomisk utveckling i landsbygdskommuner.

I kommittémotion 2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 21 anför att de riktade statsbidragen bör minskas till förmån för generella statsbidrag. Generella statsbidrag ger enligt motionärerna stabila planeringsförutsättningar, skapar långsiktighet och utrymme för effektivisering, utveckling och förnyelse, och de minskar särskilt mindre kommuners behov av att ägna resurser åt att söka, följa upp och återrapporera riktade statsbidrag.

Pågående arbete

Budgetpropositionen för 2022

I budgetpropositionen för 2022 anför regeringen att den anser att generella statsbidrag ska vara utgångspunkten i den ekonomiska styrningen av kommunsektorn. Generella statsbidrag möjliggör anpassning efter lokala och regionala behov, vilket är särskilt viktigt då utmaningarna är stora, samtidigt som de skiljer sig åt mellan kommunerna och mellan regionerna. Det generella statsbidraget fördelas till största delen genom det kommunalekonomiska utjämningssystemet, vilket innebär att bidraget i stor utsträckning utjämnar för strukturella faktorer såsom demografi och socioekonomi.

Regeringen anser samtidigt att det finns ett fortsatt behov av att staten ersätter kommunerna och regionerna för kostnader inom vissa områden och i viss utsträckning riktar statsbidrag till specifika områden med stora utvecklingsbehov. För att säkerställa att riktade statsbidrag används där de ger bäst effekt, och att den administrativa börda som följer av dessa inte är onödigt betungande, avser regeringen att fortsätta arbetet med att utveckla en mer strategisk styrning med riktade statsbidrag.

Förlängning av satsningen på att utveckla företagsklimatet i 39 glesbygds- och landsbygdskommuner

I budgetpropositionen för 2021 framhåller regeringen att en förutsättning för att kunna bo, verka och leva i alla delar av landet är att det finns företag och arbetstillfällen. Regeringen föreslog därför en förlängning av satsningen på att utveckla företagsklimatet i 39 glesbygds- och landsbygdskommuner samt att ytterligare 70 miljoner kronor tillförs uppdraget under 2021. Regeringen har tidigare satsat 230 miljoner kronor för att stärka glesbygds- och landsbygdskommuners förutsättningar att utveckla det lokala näringslivet. Innevarande år tillfördes således ytterligare medel till denna satsning. Kommunerna får själva avgöra vad medlen ska användas till, förutsatt att de går till näringslivsutveckling och satsningar på att förbättra företagsklimatet. Enligt regeringen har satsningen så här långt varit mycket lyckad. Det finns ett stort engagemang för att stärka det lokala företagsklimatet. Uppdraget har bidragit till en ökad dialog mellan kommuner och företag, och också en ökad utvecklingskapacitet, vilket har lett till ett mer långsiktigt näringslivsarbete. Uppdraget är en del i genomförandet av regeringens sammanhållna politik för Sveriges landsbygder. Riksdagen beslutade i enlighet med regeringens förslag (bet. 2020/21:MJU2, rskr. 2020/21:132).

Välfärdskommissionen

I Välfärdskommissionens rapport (Fi2021) som presenterades i december 2021 lämnas förslag bl.a. om att en översyn ska göras för att utveckla statens styrning med riktade statsbidrag. Vidare anser kommissionen att staten

behöver fortsätta att förstärka det generella bidraget till kommunsektorn för ett effektivt nyttjande av offentliga resurser.

Enligt regeringen har de föreslagna åtgärderna tagits vidare till respektive organisation för fortsatt hantering, antingen på egen hand eller gemensamt. En första samlad uppföljning ska enligt Valfärdskommissionen genomföras våren 2022.

Kommunutredningen

Den 19 februari 2020 överlämnade den parlamentariskt sammansatta Kommunutredningen sitt slutbetänkande till regeringen. Utredningen har haft i uppdrag att utarbeta en strategi för att stärka kommunernas kapacitet att fullgöra sina uppgifter och hantera sina utmaningar. Utredningen lämnar förslag om bl.a. en förbättrad statlig styrning av kommunerna genom färre riktade statsbidrag. Förslaget har remissbehandlats, och svarstiden gick ut den 26 juni 2020. Ärendet bereds inom Regeringskansliet.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet delade utskottet regeringens bedömning att generella statsbidrag ska vara utgångspunkten i den ekonomiska styrningen av kommunsektorn, samtidigt som det finns behov av att kunna rikta statsbidrag till vissa områden med stora utvecklingsbehov. Utskottet noterade att mindre kommuner och små enskilda huvudmän i vissa fall har svårare att ta del av de riktade bidragen. Utskottet välkomnade därför regeringens fortsatta arbete med att utveckla en mer strategisk styrning med riktade statsbidrag, bl.a. genom att minska antalet riktade statsbidrag, se över möjligheterna att förenkla utformningen av dessa, minska administrationen och utveckla en mer effektiv bidragshantering. Utskottet noterade också att regeringen avsåg att öka sitt kunskapsunderlag om vilka åtgärder som kan underlätta kommuners och regioners hantering av riktade statsbidrag, vilket utskottet välkomnade. Utskottet påminde om Valfärdskommissionens arbete med att identifiera och analysera åtgärder bl.a. för att förbättra styrningen av välfärden och för att de offentliga resurserna ska nyttjas på ett effektivare sätt.

Utskottet noterade vidare att regeringen har prioriterat landsbygdspolitiken för att hela Sverige ska växa. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att överväga ytterligare åtgärder och avstyrkte därför samtliga då aktuella motionsyrkanden.

Utskottets ställningstagande

Utskottet delar regeringens bedömning att generella statsbidrag ska vara utgångspunkten i den ekonomiska styrningen av kommunsektorn, samtidigt som det finns behov av att kunna rikta statsbidrag till vissa områden med stora utvecklingsbehov. Utskottet noterar också att mindre kommuner och små

enskilda huvudmän i vissa fall har svårare att ta del av de riktade bidragen. Utskottet välkomnar därför att regeringen fortsätter arbetet med att utveckla en mer strategisk styrning med riktade statsbidrag, bl.a. genom att minska antalet riktade statsbidrag, se över möjligheterna att förenkla utformningen av dessa, minska administrationen och utveckla en mer effektiv bidragshantering. Utskottet noterar också att såväl Valfärdskommissionen som Kommunutredningen lämnar förslag om att utveckla statens styrning med riktade statsbidrag och anser att staten behöver fortsätta att förstärka det generella bidraget till kommunsektorn för ett effektivt nyttjande av offentliga resurser.

Liksom tidigare noterar utskottet vidare att regeringen har prioriterat landsbygdspolitiken för att hela Sverige ska växa.

Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns skäl att överväga ytterligare åtgärder och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Försäljning av välfärdsverksamhet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om försäljning av välfärdsverksamhet med hänvisning till gällande lagstiftning, som är tydlig när det gäller avknoppning.

Motionen

I motion 2021/22:4154 av Fredrik Schulte (M) yrkande 3 anförs att en central fråga för att klara välfärdens framtida kvalitetsutmaningar är att öka valfriheten och konkurrensen och att bryta det offentliga monopolet på välfärdsmarknaderna. Med anledning av detta anser motionären att regeringen bör överväga att se över regelverket för avknoppningar och ta fram en modell för hur de även fortsättningsvis kan bidra till ökad konkurrens och valfrihet.

Bakgrund

Kommunallagens bestämmelser om stöd till näringslivet

Enligt 2 kap. 8 § första stycket kommunallagen (2017:725), förkortad KL, får kommuner och regioner genomföra åtgärder för att allmänt främja det lokala eller regionala näringslivet. Enligt andra stycket i samma lagrum får ett individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare lämnas endast om det finns synnerliga skäl för det. Bestämmelserna reglerar kommunernas och regionernas förhållande till den del av näringslivet som traditionellt är förbehållen den enskilda företagsamheten. Eftersom en kommun inte får gynna enskilda näringsidkare ekonomiskt, får kommunen heller inte rikta ett erbjudande till en grupp anställda. All försäljning av kommunal egendom, fast

eller lös, eller annat som kan vara av ekonomiskt värde, ska därför ske till marknadsvärde. Försäljning under marknadsvärdet är att betrakta som understöd till enskild näringsidkare.

EU-rättens bestämmelser om stöd till näringslivet

EU:s regler om statligt stöd är en del av EU-rättens konkurrensregler. Reglerna finns i artiklarna 107–109 i EUF-fördraget (fördraget om Europeiska unionens funktionssätt). Där fastställs att statsstöd är förbjudet om det inte uppfyller vissa på förhand bestämda undantag. Syftet med reglerna är att säkerställa att konkurrensförhållanden inom EU inte snedvrids genom att medlemsstaterna ekonomiskt gynnar t.ex. ett visst företag eller en viss bransch. Med statsstöd avses stöd från stat, kommun eller region till en privat näringsidkare. Ett statsstöd som är oförenligt med fördraget måste återbetalas med ränta. Om en åtgärd bedöms utgöra ett statsstöd ska en anmälan förberedas av kommunen eller regionen. Anmälan skickas till Näringsdepartementet som granskar den och skickar den till kommissionen.

Från offentligt till privat

I december 2017 överlämnade Statskontoret rapporten *Från offentligt till privat – En kartläggning av överlåtelse av kommunalt driven verksamhet* (2017:24). I rapporten görs en kartläggning av de överlåtelse som genomförts under tidsperioden 2007–2016. Enligt rapporten har 46 överlåtelse gjorts i tio kommuner och 17 överlåtelse i två landsting. De flesta överlåtelse har genomförts före 2010, och det vanligaste är att tidigare anställd personal har tagit över verksamheterna genom s.k. avknoppning. Det gäller i synnerhet de överlåtelse som genomfördes 2007 och 2008. I de flesta av dessa fall låg endast inventarierna till grund för värderingen av de överlåtelse verksamheterna. Vid de överlåtelse som genomförts under senare tid i kommunerna har värderingarna i större utsträckning tagit hänsyn till hela verksamheterna och inkluderat immateriella värden, vilket oftast har inneburit högre överlåtelsebelopp än vid tidigare överlåtelse.

Enligt rapporten kan en förklaring till att färre överlåtelse genomförts efter 2008 vara att värderingsprinciperna ändrades och att överlåtelsebeloppen blev högre, vilket gjorde det mindre ekonomiskt fördelaktigt att ta över verksamheter. Värderingsprinciperna ändrades bl.a. som en följd av utslaget i ett antal rättsfall och en rättslig analys av prissättningen i samband med överlåtelse som Statskontoret genomförde 2008. I Statskontorets rapport (2008:10) drogs slutsatsen att kommunen eller landstinget vid försäljning av kommunal egendom ska agera som vilken annan aktör som helst på en marknad och försöka uppnå högsta pris. Det innebär att kommuner och landsting inte kan ge anställda någon särställning när en verksamhet ska överlåtelse utan måste följa de vanliga upphandlingsbestämmelserna. Enligt rapporten kan en annan förklaring till att antalet överlåtelse har minskat vara att det finns andra sätt att konkurrensutsätta verksamheten eller öka

mångfalden av utförare. Ett sätt är att införa valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem. Statskontoret noterar också att andelen kommunalt finansierad verksamhet som drivs av privata utförare har ökat kontinuerligt under hela den undersökta perioden. Av rapporten framgår att andelen verksamhet som kommuner köper från privata företag har ökat från ca 7 procent 2006 till ca 13 procent 2015. Motsvarande andelar för landstingen var ca 6 procent 2006 och ca 15 procent 2015. Enligt rapporten anger flera kommuner och landsting att strävan efter ökad konkurrens och en ökad mångfald av utövare har varit viktiga skäl till att de valt att överlåta verksamhet.

Pågående arbete

Idéburna aktörer i välfärden

I december 2019 lämnade utredningen om idéburna aktörer i välfärden sitt betänkande Idéburen välfärd (SOU 2019:56) till regeringen. Utredningen föreslår att det införs en definition av idéburna aktörer i offentligt finansierad välfärdsverksamhet, ger vägledning kring hur partnerskap mellan offentliga myndigheter och idéburna aktörer kan utformas samt föreslår förändringar i lagstiftningen för upphandlingar och valfrihetssystem för att underlätta för idéburna aktörer. Enligt utredningen bidrar idéburna aktörer till mångfalden och till valfrihet för brukare genom att t.ex. tillhandahålla anpassade eller nischade tjänster. Förslaget har remissbehandlats, och regeringen avser att lämna en proposition i mars 2022.

Tidigare behandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet framhöll utskottet att det befintliga regelverk och de utredningar som har gjorts tydligt visar vad som gäller vid avknoppning av offentlig verksamhet. Nuvarande lagstiftning lämnar inte något utrymme för försäljning av sådan egendom till ett annat pris än det värde för hela verksamheten som fastställts vid en oberoende värdering. Vad gäller arbetet med att öka konkurrensen och valfriheten noterade utskottet att regeringen avsåg att lämna en proposition om idéburna aktörer i välfärden som bedöms bidra till mångfalden och till valfrihet för brukare genom att t.ex. tillhandahålla anpassade eller nischade tjänster. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att överväga åtgärder och avstyrkte därför det då aktuella motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Liksom tidigare konstaterar utskottet att befintligt regelverk och de utredningar som har gjorts tydligt visar vad som gäller vid avknoppning av offentlig verksamhet. Nuvarande lagstiftning lämnar inte något utrymme för

försäljning av sådan egendom till ett annat pris än det värde för hela verksamheten som fastställts vid en oberoende värdering. När det gäller arbetet med att öka konkurrensen och valfriheten noterar utskottet att regeringen avser att lämna en proposition om idéburna aktörer i välfärden som bedöms bidra till mångfalden och till valfrihet för brukare genom att t.ex. tillhandahålla anpassade eller nischade tjänster. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns skäl att överväga åtgärder och avstyrker därför det aktuella motionsyrkandet.

Kommunal redovisning av skattepengar och jämförelsetal

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om kommunal redovisning av skattepengar och jämförelsetal med hänvisning till befintlig lagstiftning, till de befintliga rekommendationer som finns på området samt till befintliga jämförelsetal som finns hos myndigheter.

Motionerna

I motion 2021/22:1938 av Sten Bergheden (M) anförs att det är viktigt att våra skattepengar används på ett så bra sätt som möjligt och att skattebetalarna med enkelhet kan få reda på hur utgifterna har fördelats på den lagstadgade verksamheten och vilka utgifter som hör till den mer frivilliga verksamheten i kommunen. Motionären anser därför att kommunerna bör redovisa mer tydligt i sin årsredovisning hur utgifterna har fördelats mellan den lagstadgade verksamheten och mer frivillig verksamhet i kommunen.

I motion 2021/22:1987 av Sten Bergheden (M) anförs att det i dag är svårt för omsorgstagare och deras anhöriga att jämföra olika välfärdstjänster, och därför blir det svårt att välja den omsorg man önskar. I motionen framhålls att det också är svårt för föräldrar och elever att jämföra skolor och kvaliteten på de olika skolorna. Motionären vill därför att man ser över möjligheten att förbättra redovisningen och jämförelsetalen inom välfärdstjänsterna för att underlätta valen för brukarna av välfärdstjänster.

Pågående arbete

Lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Enligt lagen (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning ska årsredovisningen innehålla en driftsredovisning och en investeringsredovisning. Av de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning (RKR-R14) lämnar till kommunerna framgår att

driftsredovisningen ska utformas så att utfallen kan stämmas av mot fullmäktiges budget.

Redovisningen bör vidare upprättas så att den dels tillgodoser fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels tillgodoser externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna.

En ändamålsenlig kommunal bokföring och redovisning

Under våren 2018 behandlade utskottet regeringens proposition 2017/18:149 En ändamålsenlig kommunal bokföring och redovisning. I propositionen lämnades förslag om en ny lag om kommunal bokföring och redovisning för att skapa en tydligare ram för den kommunala redovisningen och en bättre struktur för de som ska tillämpa lagen. Bland annat föreslogs att drifts- och investeringsredovisningen skulle utgöra självständiga delar i årsredovisningen i stället för att som tidigare ingå i förvaltningsberättelsen. Utskottet ställde sig bakom regeringens förslag, och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (bet. 2017/18:FiU42, rskr. 2017/18:285). Den nya lagen och lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019.

Olika jämförelser inom välfärdstjänster

På Skolverkets webbplats finns en s.k. utbildningsguide med information och vägledning inför val av skola och utbildning, från förskola till utbildning för vuxna (<https://utbildningsguiden.skolverket.se>). Genom utbildningsguiden kan jämförelser göras mellan olika skolor.

På Socialstyrelsens webbplats finns s.k. öppna jämförelser där man kan jämföra hälso- och sjukvårdens och socialtjänstens kvalitet i hela landet (<https://www.socialstyrelsen.se/statistik-och-data/oppna-jamforelser/>).

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat liknande motionsyrkanden, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet påminde utskottet om att riksdagen nyligen beslutat om en ny lag om kommunal bokföring och redovisning för att skapa en tydligare ram för den kommunala redovisningen och en bättre struktur för tillämpningen av lagen. Utskottet framhöll också de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning lämnar till kommunerna om att redovisningen bör upprättas så att den tillgodoser dels fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. Mot den bakgrunden ansåg utskottet att det inte fanns skäl att överväga några ytterligare åtgärder och avstyrkte därför de då aktuella motionsyrkandena.

Utskottets ställningstagande

Utskottet konstaterar liksom tidigare att riksdagen nyligen beslutat om en ny lag om kommunal bokföring och redovisning för att skapa en tydligare ram för den kommunala redovisningen och en bättre struktur för tillämpningen av lagen. Utskottet vill också framhålla de rekommendationer som Rådet för kommunal redovisning lämnar till kommunerna om att redovisningen bör upprättas så att den tillgodoser dels fullmäktiges behov av uppföljning och ansvarsprövning av styrelser och nämnder, dels externa intressenters behov av information om hur resurserna fördelas och förbrukas av verksamheterna. Utskottet noterar också att det finns olika jämförelsedata att ta del av på myndigheternas webbplatser.

Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns skäl att överväga några ytterligare åtgärder och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Nationell samling av framgångsprojekt

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om att bygga en nationell samling av framgångsprojekt med hänvisning till det arbete som redan i dag pågår med att främja möjligheten att jämföra kommunernas olika verksamheters kvalitet och effektivitet.

Motionen

I motion 2021/22:3125 av Ann-Sofie Lifvnhage (M) anförs att Sverige är ett fantastiskt land med kommuner och regioner som många gånger står inför likvärdiga situationer att hantera och liknande frågeställningar att lösa. Motionären vill därför att det ska byggas en nationell bank av förebilder och framgångsprojekt för att förenkla möjligheten att utbyta funktionella lösningar och kompetenshöjande insatser mellan kommuner och regioner och för att därmed stå bättre rustade för framtida utmaningar.

Pågående arbete

Kommunens kvalitet i korthet (KKiK)

Sedan 2006 driver SKR det nationella projektet KKiK som omfattar ca 260 kommuner. Inom projektet utmanar kommunerna sig själva genom att ta fram och jämföra resultat för att lära av varandra och utveckla verksamheten. Det grundläggande syftet har sedan starten varit att ta fram ett kunskapsmaterial som stärker de förtroendevalda i att styra mot resultat och i dialogen med medborgarna. Innan projektet startades bjöds ett antal kommunstyrelseordföranden in till SKR för att ge sin bild av vilka områden som är väsentliga att ha kunskap om. Inom ramen för projektet sprider SKR

också kännedom om framgångsrika arbeten och erfarenheter som finns i kommunerna.

Budgetpropositionen för 2022

I budgetpropositionen för 2022 skriver regeringen att Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA) har utarbetat nyckeltal (indikatorer) för att mäta produktivitet och effektivitet i kommuner och regioner. RKA redovisade nyckeltalen med tillhörande vägledning för kommuner i augusti 2020, och en första, årlig rapport om effektivitet i kommuner presenterades i februari 2021 (rapporten Effektivitet i kommuner). I rapporten presenteras index för effektivitet inom områdena utbildning samt stöd och omsorg. Motsvarande rapport kommer att publiceras årligen, och innehållet kommer att utvecklas i takt med att datatillgången förbättras. Nyckeltalen för regioner samt en tillhörande vägledning presenterades under våren 2021. Representanter för kommuner och regioner har tagit del av nyckeltalen och information om hur de kan användas genom bl.a. seminarier och utbildningar, och mottagandet har enligt regeringen varit mycket positivt. Genom nyckeltalen får kommuner och regioner förbättrade möjligheter till jämförelser och analyser samt underlag för prioritering och utveckling. Nyckeltalen finns tillgängliga i databasen Kolada.

Tidigare riksdagsbehandling

Utskottet har tidigare behandlat ett liknande motionsyrkande, senast i betänkande 2020/21:FiU26 Kommunala frågor. I betänkandet konstaterade utskottet att det redan i dag pågår ett arbete med att främja möjligheten att jämföra kommunernas olika verksamheters kvalitet och effektivitet. Utskottet noterade också att SKR sprider kännedom om framgångsrika arbeten och erfarenheter som finns i kommunerna. Utskottet ansåg därför att det inte fanns skäl att överväga några åtgärder och avstyrkte det då aktuella motionsyrkandet.

Utskottets ställningstagande

Liksom tidigare konstaterar utskottet att det redan i dag pågår ett arbete med att främja möjligheten att jämföra kommunernas olika verksamheters kvalitet och effektivitet. Utskottet noterar också att SKR sprider kännedom om framgångsrika arbeten och erfarenheter som finns i kommunerna. Utskottet anser därför att det inte finns skäl att överväga några åtgärder och avstyrker därför det aktuella motionsyrkandet.

Idéburna aktörer

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om idéburna aktörer med hänvisning till krav på en demokratiskt uppbyggd organisation samt pågående arbete.

Jämför det särskilda yttrandet (KD).

Motionen

I motion 2021/22:2122 av Magnus Stuart (M) yrkandena 1–3 anförs att det inte är rimligt att utesluta en viss form av organisation från att få statsbidrag när den bidrar minst lika väl till en lösning som ideella föreningar. Motionären anser därför att de förordningar som används för statsbidrag till organisationer som gör särskilda insatser i kriser bör skrivas om så att de inte diskriminerar stiftelser. Vidare vill motionären att det införs en definition av idéburna aktörer i välfärden och att en totalöversyn görs av alla förordningar som i dag berör ideella och idéburna aktörer i välfärden så att en stringent definition tillämpas av idéburna aktörer i stället för varierande idéer och kriterier som bygger på en juridisk associationsform.

Bakgrund

I förordningen (2021:133) om statsbidrag till vissa ideella organisationer med anledning av utbrottet av covid-19 regleras vilka förutsättningar som krävs för att få statsbidrag. Där framgår det bl.a. att den ideella organisationen ska vara demokratiskt uppbyggd. Kriteriet om demokratisk uppbyggnad som finns för organisationsbidrag i dag utesluter som huvudregel associationsformen stiftelser.

Pågående arbete

Proposition 2021/22:135 Idéburen välfärd

I propositionen föreslår regeringen att en ny lag införs som innebär att idéburna organisationer som bedriver offentligt finansierad välfärdsverksamhet ska kunna registrera sig i ett särskilt register. Regeringen föreslår också att upphandlande myndigheter ges möjlighet att reservera rätten att delta i upphandlingar av vissa välfärdstjänster till idéburna organisationer och att en bestämmelse införs i lagen (2008:962) om valfrihetssystem som gör det möjligt för upphandlande myndigheter att i samma utsträckning reservera rätten att få delta i ett valfrihetssystem till idéburna organisationer.

Förslagen syftar till att öka möjligheterna för idéburna organisationer att tillhandahålla offentligt finansierade välfärdstjänster. Därmed kommer kommuner, regioner och statliga myndigheter i större utsträckning än tidigare

att kunna dra nytta av de idéburna organisationernas kompetens, erfarenhet och andra resurser.

Den nya lagen och övriga ändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2023.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis framhålla vikten av att organisationer ska vara demokratiskt uppbyggda för att få del av organisationsbidrag. Vidare konstaterar utskottet att regeringen nyligen lämnat en proposition om idéburen välfärd. Utskottet vill avvakta propositionen innan eventuella åtgärder vidtas. Mot den bakgrunden anser utskottet att det inte finns skäl att överväga några åtgärder nu och avstyrker därför de aktuella motionsyrkandena.

Reservationer

1. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet, punkt 1 (C) av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkandena 1 och 29,
bifaller delvis motion
2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 5 och
avslår motionerna
2021/22:392 av Josef Fransson (SD),
2021/22:978 av Jörgen Hellman m.fl. (S) yrkande 3,
2021/22:1530 av Hanna Westerén (S),
2021/22:1674 av Johan Hultberg (M) yrkande 2,
2021/22:1770 av Isak From (S),
2021/22:1930 av Maria Stockhaus m.fl. (M),
2021/22:2100 av Per Åsling och Peter Helander (båda C),
2021/22:2270 av Nina Lundström (L),
2021/22:2425 av Ida Drougge och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–
3,
2021/22:3197 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) och
2021/22:3404 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP).

Ställningstagande

Skatteutjämningsystemet är viktigt för att upprätthålla likvärdighet i hela landet. Samtidigt finns det betydande brister i dagens system. I dagsläget går stora delar av skatteutjämnningen till tillväxtkommuner som i grunden har goda förutsättningar för en stark ekonomi. Därför finns det behov av en översyn. Riksdagen riktade i december 2020 ett tillkännagivande till regeringen om att utreda hela utjämningsystemet. Det är centralt att ett nytt skatteutjämningsystem bör vila på en rad grundläggande principer. Å ena sidan bör systemet utgå från en garanterad servicenivå i hela landet. Å andra sidan behöver det samtidigt vara utformat så att det skapar incitament för företagande, jobb och tillväxt. Det måste löna sig för en kommun att göra reformer för att stärka företagsamhet och jobbskapande, snarare än att frånta kommuner ansvar för deras ekonomiska politik. För många av landets glest befolkade kommuner är det dock uppenbart att det finns strukturella

förutsättningar som gör det svårt att klara behovet av kommunal service utan ett system för skatteutjämning. Därför bör gleshet i högre grad beaktas inom ramen för utjämningsystemet. Dessutom bör det ses över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidboende kan mötas.

2. Det kommunalekonomiska utjämningsystemet, punkt 1 (MP)

av Janine Alm Ericson (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3404 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP),
bifaller delvis motion
2021/22:1674 av Johan Hultberg (M) yrkande 2 och
avslår motionerna
2021/22:392 av Josef Fransson (SD),
2021/22:978 av Jörgen Hellman m.fl. (S) yrkande 3,
2021/22:1530 av Hanna Westerén (S),
2021/22:1625 av Per Åsling (C) yrkande 5,
2021/22:1770 av Isak From (S),
2021/22:1930 av Maria Stockhaus m.fl. (M),
2021/22:2100 av Per Åsling och Peter Helander (båda C),
2021/22:2270 av Nina Lundström (L),
2021/22:2425 av Ida Drougge och Josefin Malmqvist (båda M) yrkandena 1–
3,
2021/22:3197 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) och
2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C) yrkandena 1 och 29.

Ställningstagande

I dag ansvarar kommuner för samhällsplanering, va-nät, avfallshantering, omsorg och brandkår m.m. även för invånare som inte bor och betalar skatt i kommunen. Kommunerna behöver få en möjlighet att få kompensation för kostnader kopplade till fastigheter som inte är en stadigvarande bostad eller verksamhet inom kommunen. På detta sätt belastas inte lokalsamhällets skattekollektiv för att upprätthålla samhällsservice. Regeringen bör därför utreda införandet av en boplikt i Sverige.

3. **Vinster i välfärdens verksamheter, punkt 2 (S, V, MP)**

av Åsa Westlund (S), Adnan Dibrani (S), Ingela Nylund Watz (S), Björn Wiechel (S), Janine Alm Ericson (MP), Ilona Szatmari Waldau (V) och Niklas Karlsson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:834 av Anders Österberg m.fl. (S, -) och avslår motionerna

2021/22:963 av Denis Begic (S),

2021/22:1536 av Johanna Haraldsson m.fl. (S),

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L) yrkande 16,

2021/22:3471 av Betty Malmberg (M) yrkande 2,

2021/22:3711 av Niklas Karlsson m.fl. (S) yrkandena 1 och 2 samt

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 5.

Ställningstagande

Välfärden ska vara generell, öppen för alla, behovsstyrd, skattefinansierad och hålla god kvalitet. Våra gemensamma skattepengar ska gå till att göra skolan, vården och omsorgen bättre, inte till att berika ägarna. Välfärden ska regleras av det offentliga och vara under demokratisk kontroll och insyn. De marknadsexperiment som genomförts i välfärden har gjort det svårare för politiken att styra och gått ut över möjligheterna att leverera en välfärd av högsta kvalitet. Regeringen bör därför bl.a. ta fram en lagstiftning som omöjliggör vinstuttag i skolan och på andra sätt vänder utvecklingen bort från segregerande, kommersiella marknadsmekanismer. Att få vård och omsorg utifrån sina behov – inte utifrån möjligheten att betala för sig – är grundläggande för ett samhälle som respekterar allas lika värde. Därför bör regeringen återkomma med förslag och åtgärder för att förhindra kommersialisering och marknadsstyrning av vården och omsorgen. Offentligt drivna akutsjukhus ska inte kunna säljas eller privatiseras. Även detta bör lagregleras.

4. Kommunala tillsynsavgifter, punkt 3 (SD, C)

av Oscar Sjöstedt (SD), Martin Ådahl (C), Charlotte Quensel (SD) och David Perez (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8 och
2021/22:3242 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7,
bifaller delvis motion
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 15 och
avslår motionerna
2021/22:2405 av Alexandra Anstrell (M),
2021/22:2426 av Ida Drougge (M) yrkandena 1 och 2 samt
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 16 och 17.

Ställningstagande

Det är välkommet att riksdagen tagit beslut om att anpassa svensk lagstiftning till en EU-förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan. I stället för en årlig avgift för den ordinarie livsmedelskontrollen kommer den enskilde att debiteras efter utförd kontroll. Det är bra och ett steg i rätt riktning. Regeringen bör dock verka för att efterhandsdebitering görs till regel inte bara när det gäller livsmedelskontroll utan för samtliga kontrollverksamheter som myndigheter utför och debiterar företagen tillsynsavgifter för.

5. Kommunala tillsynsavgifter, punkt 3 (M)

av Edward Riedl (M), Jan Ericson (M), Boriana Åberg (M) och Sofia Westergren (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3690 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 15–17,
bifaller delvis motionerna

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 15,
2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD) yrkande 8 och
2021/22:3242 av Peter Helander m.fl. (C) yrkande 7 och
avslår motionerna
2021/22:2405 av Alexandra Anstrell (M) och
2021/22:2426 av Ida Drougge (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Det är välkommet att riksdagen tagit beslut om att anpassa svensk lagstiftning till en EU-förordning om offentlig kontroll och annan offentlig verksamhet i livsmedelskedjan. I stället för en årlig avgift för den ordinarie livsmedelskontrollen kommer den enskilde att debiteras efter utförd kontroll. Det är bra och ett steg i rätt riktning. Regeringen bör dock verka för att efterhandsdebitering görs till regel inte bara när det gäller livsmedelskontroll utan för samtliga kontrollverksamheter som myndigheter utför och debiterar företagen tillsynsavgifter för. Regeringen bör också se till att kommunernas avgiftsuttag för icke genomförd tillsyn begränsas och möjliggöra en ökad användning av egenkontroll.

6. Finansiering av välfärdens verksamheter, punkt 4 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 80 och
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 8 och
avslår motion
2021/22:3007 av Johnny Skalin (SD).

Ställningstagande

Dagens finansieringssystem av välfärdssektorn behöver reformeras för att vi ska klara av den framtida finansieringen av välfärden samt för att kunna bygga ut den på ett hållbart sätt och säkerställa att ambitionshöjningar kommer alla medborgare till del, oavsett ekonomiska förutsättningar. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som ser över kommunernas möjligheter att finansiera en ökad efterfrågan på tjänster, t.ex. äldreomsorg, på andra sätt än genom höjd kommunalskatt.

7. Utmaningsrätt, punkt 5 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28 och
bifaller delvis motion
2021/22:2964 av Ulrika Karlsson (M).

Ställningstagande

Den enskilda människan utgör samhällets minsta och viktigaste byggsten. Det offentliga ska utformas för att lyfta fram och hjälpa den enskilda. Regeringen bör därför göra det möjligt för personal eller företag att utmana det offentliga när det gäller drift av olika verksamheter.

8. Lagen om valfrihetssystem, punkt 6 (KD)

av Jakob Forssmed (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD) yrkande 24 och
avslår motion
2021/22:1805 av Eva Lindh m.fl. (S).

Ställningstagande

Den offentliga sektorns verksamhetsformer ska där det är praktiskt möjligt bygga på nyttjande av olika driftsformer och på decentralisering. För att öka mångfalden och stimulera initiativtagande och effektivitet måste välfärdstjänster i enskild regi via företag, stiftelser, kooperativ och ideella organisationer ges lika förutsättningar som tjänster i offentlig regi. Därför bör regeringen utveckla och förfina lagen om valfrihetssystem (LOV) för vård, omsorg och sociala verksamheter samt för skola och utbildning.

9. Offentligt mål för välfärdsverksamheter, punkt 7 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2021/22:3243 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 20,

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C) yrkande 41 och

2021/22:3909 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 1.

Ställningstagande

En höjd och mer likvärdig kvalitet i själva chefs- och ledarskapet är ett viktigt sätt att få mer likvärdighet i kvalitet och patientbemötande. Chefer har genom sin närvaro en stor betydelse för medarbetarnas arbetsmiljö och förutsättningar att ge brukare och patienter bra vård och omsorg. Men medarbetare med arbetsledande uppgifter måste ha rimliga förutsättningar. I hela välfärdssektorn finns ett grundläggande bekymmer med för många medarbetare per chef. Det finns tydliga forskningsresultat som visar att det bör vara högst 20 till 25 medarbetare per arbetsledande chef för att det ska skapas förutsättningar för en bra arbetsmiljö. Regeringen bör därför utreda hur ett offentligt mål kan sättas om att det maximalt ska vara 25 medarbetare per chef inom välfärdsverksamheter.

10. Kommunsektorns uppdrag, punkt 8 (SD)

av Oscar Sjöstedt (SD), Charlotte Quensel (SD) och David Perez (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD) yrkande 29.

Ställningstagande

En stabil utveckling av kommunernas ekonomier förutsätter att den höga invandringsnivå som länge har haft, och som vi fortfarande har, kan sänkas. Det är inte rimligt på längre sikt att flera tidigare självförsörjande

storstadskommuner återfinns i toppen på listan över de kommuner som får mest stöd från andra delar av landet, till följd av den politik som flera regeringar har fört. Staten bör vara varsam med att lägga över ansvar på kommuner och regioner, i synnerhet utan medföljande direkt finansiering. Regeringen bör därför se över möjligheten att minska kommunernas och regionernas ansvar för att renodla deras fokus på kärnuppdragen, såsom välfärd, skola och infrastruktur.

11. Riktade statsbidrag till kommunsektorn, punkt 10 (M)

av Edward Riedl (M), Jan Ericson (M), Boriana Åberg (M) och Sofia Westergren (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 21,
bifaller delvis motionerna
2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 29 och
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 9 och
avslår motion
2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkande 10.

Ställningstagande

Generella statsbidrag ger stabila planeringsförutsättningar, skapar långsiktighet och utrymme för effektivisering, utveckling och förnyelse, och de minskar särskilt mindre kommuners behov av att ägna resurser åt att söka, följa upp och återrapportera riktade statsbidrag. Regeringen bör därför minska de riktade statsbidragen till förmån för generella statsbidrag.

12. Riktade statsbidrag till kommunsektorn, punkt 10 (C)

av Martin Ådahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 29 och

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C) yrkandena 9 och 10 samt
bifaller delvis motion
2021/22:3689 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 21.

Ställningstagande

Regeringen bör i större utsträckning än i dag verka för generella statsbidrag till kommuner och regioner i stället för riktade statsbidrag och än mer särskilt stimulera den ekonomiska utvecklingen i landsbygdskommuner. Genom mer generella statsbidrag förbättras möjligheten till långsiktig ekonomisk planering.

Särskilt yttrande

Idéburna aktörer, punkt 14 (KD)

Jakob Forssmed (KD) anför:

I detta betänkande återfinns totalt 60 yrkanden som inkommit under den allmänna motionstiden 2021/22. Tre av dessa yrkanden, av Magnus Stuart (M), berör Stiftelser och Idéburna aktörer. Stuart (M) hävdar att det inte är rimligt att utesluta en viss form av organisation från att få statsbidrag när den, i likhet med idéburna föreningar, bidrar till viktiga samhällsfunktioner. Därför bör de förordningar som används för statsbidrag till organisationer som gör särskilda insatser i kriser skrivas om så att förordningarna inte diskriminerar just Stiftelser, enligt Stuart (M). Motionären hävdar även att det behövs en ny definition av idéburna aktörer i välfärden och att det görs en översyn av aktuella förordningar inom just idéburen verksamhet och välfärd.

Kristdemokraterna har vid flera tillfällen ifrågasatt att civilsamhället glömts bort när regeringen tagit fram stödåtgärder. Ett exempel på detta är att Stiftelser inte kunnat ta del av det projektstöd för bidrag till insatser för socialt särskilt utsatta som delats ut via Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF). Detta trots att ett stort antal av civilsamhällets organisationer bedrivs just i stiftelseform.

Därmed delar Kristdemokraterna den problembeskrivning som motionären lyfter. Dock väljer jag, med hänsyn till att utskottet inkom kort kommer att behandla proposition 2021/22:135 om Idéburen välfärd, att avslå Stuarts (M) tre yrkanden. I detta fall är det alltså klokt att avvakta till propositionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2021/22

2021/22:392 av Josef Fransson (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning som genomlyser effekterna av nuvarande utjämningssystem för kommuner och regioner och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:834 av Anders Österberg m.fl. (S, -):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om offentlig styrning av välfärdsverksamheterna och förbud mot vinstuttag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:963 av Denis Begic (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur lagstiftning kan säkerställa att skattepengar som är avsedda för vård, skola och omsorg går till det, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:978 av Jörgen Hellman m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga om man kan fördela medel inom utjämningssystemet för att kompensera för stora investeringsbehov och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1530 av Hanna Westerén (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i det fortsatta arbetet bör beakta situationen för kommuner med många fritidsboende och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1536 av Johanna Haraldsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att begränsa vinster i välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1625 av Per Åsling (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett nytt solidariskt och effektivt skatteutjämningssystem som ger långsiktiga och rättvisa förutsättningar för välfärd i hela Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1674 av Johan Hultberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över kostnadsutjämningsystemet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1770 av Isak From (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i det fortsatta arbetet bör beakta situationen för kommuner med många fritidsboende och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1805 av Eva Lindh m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa och reglera etableringsrätten och avskaffa lagen om valfrihetssystem inom de områden där missbruket är som störst och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1930 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda det kommunala utjämningsystemet i syfte att förbättra möjligheten för landsbygdskommuner att finansiera sina egna behov och att staten tar över ansvaret för finansiering av utjämnningen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:1938 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten för kommunerna att få krav på sig att tydligare redovisa i årsredovisningen hur utgifterna har fördelats mellan den lagstadgade och den frivilliga verksamheten i kommunen och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:1987 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att förbättra redovisningen och jämförelsetalen inom välfärdstjänsterna och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2100 av Per Åsling och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om olika åtgärder för att införa en rättvisare folkräkning och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2122 av Magnus Stuart (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undanröja hinder för stiftelser som bedriver välfärd att få del av offentliga stöd och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en definition av idéburna aktörer i välfärden och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en totalöversyn av alla förordningar som i dag berör ideella och idéburna aktörer i välfärden och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2243 av Maria Stockhaus m.fl. (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att vidta ytterligare åtgärder för att säkerställa att villkoren för fristående/privata aktörer inom välfärdsområdet är likvärdiga med de villkor som offentligt drivna verksamheter har och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2270 av Nina Lundström (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av åtgärder gällande det nationella skatteutjämningsystem som beaktar Stockholmsregionens utmaningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2405 av Alexandra Anstrell (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av tillsynskostnaderna för servicenäringen samt för obemannade butiker för att möjliggöra en differentierad taxa och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2425 av Ida Drougge och Josefin Malmqvist (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ny översyn av skatteutjämningsystemet i syfte att utjämna kommuners förutsättningar och inte utfall och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nya översynen ska syfta till att inte ställa kommuner och regioner mot varandra utan i stället låta staten fullt ut kompensera de kommuner som behöver kompenseras för olika förutsättningar, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för staten att dra in utjämningsbidrag till kommuner som inte själva tar ansvar för sin ekonomi, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:2426 av Ida Drougge (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra kommunerna och staten skyldiga att redovisa faktiska beräkningar och underlag för avgifters storlek och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att göra kommunerna och staten skyldiga att redovisa kostnaden för den motprestation som avgiften avser och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2427 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett införande av lagkrav kring efterhandsbetalning av tillsynsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2429 av Tobias Andersson m.fl. (SD):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda ett införande av lagkrav på efterhandsbetalning av tillsynsavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2451 av Eric Palmqvist m.fl. (SD):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kommuners och regioners kärnuppdrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2522 av Hans Rothenberg m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör tillförsäkra långsiktigt uthålliga villkor för privat företagsamhet inom välfärdssektorn och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utforma regelverk som inte diskriminerar privata välfärdsutförares möjligheter att konkurrera på lika villkor gentemot offentliga utförare och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:2964 av Ulrika Karlsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om obligatorisk utmaningsrätt för kommuner och landsting och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3007 av Johnny Skalin (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad fördelning av vinst från företag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3125 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bygga en nationell bank av förebilder och framgångsprojekt för att förenkla möjligheten att utbyta funktionella lösningar och kompetenshöjande insatser inom

kommuner och regioner och därmed stå bättre rustade för framtida utmaningar och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3197 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av skatteutjämningsystemet bör göras med syfte att skapa incitament för företagande, jobb och tillväxt samtidigt som gleshet i högre grad måste beaktas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3242 av Peter Helander m.fl. (C):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att efterhandsdebitering av tillsynsavgifter (Rättviksmodellen) bör göras till regel hos myndigheter i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3243 av Sofia Nilsson m.fl. (C):

20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att anta ett nationellt mål om att det maximalt ska vara 25 medarbetare per chef i välfärdsverksamheten och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3244 av Sofia Nilsson m.fl. (C):

41. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett offentligt mål kan sättas om att det maximalt ska vara 25 medarbetare per chef i välfärdsverksamheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
80. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en statlig utredning om reformerad finansiering av välfärden, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2021/22:3380 av Arman Teimouri m.fl. (L):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inte förhindra vinst i bolag inom välfärdssektorn och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3404 av Nicklas Attefjord m.fl. (MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda införandet av en boplikt i Sverige på samma sätt som i våra grannländer Norge och Danmark och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3471 av Betty Malmberg (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att välfärdssektorn har stor betydelse för att bidra till jämställt företagande och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3511 av Annie Lööf m.fl. (C):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt för personal eller företag att utmana det offentliga om drift av olika verksamheter och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möta den offentliga sektorns framtida resursbehov på andra sätt än via höjd skatt och att resultatbaserade statsbidrag används för att möta det ökade resursbehovet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3685 av Per Åsling m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skatteutjämningsystemet bör ses över så att gleshet ges större vikt samtidigt som incitamenten för jobb och företagande stärks och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur utmaningar hos kommuner med en stor andel icke folkbokförda deltidsboende kan mötas och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3686 av Martin Ådahl m.fl. (C):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn av kommuners möjligheter att finansiera ökad efterfrågan på tjänster, t.ex. äldreomsorg, på andra sätt än genom höjd kommunalskatt bör genomföras och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för mer generella statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att särskilt stimulera ekonomisk utveckling i landsbygdskommuner och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3689 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska de riktade statsbidragen till förmån för generella statsbidrag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3690 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra efterhandsdebitering av tillsynsavgifter till huvudregel hos myndigheter och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att begränsa kommuners avgiftsuttag för icke genomförd tillsyn och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra ökad användning av egenkontroll och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3711 av Niklas Karlsson m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att skattepengar avsedda för välfärd ska gå till välfärd, inte privata vinster, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör se över möjligheten att utvärdera och hitta alternativ till de marknads- och valmodeller som blivit norm inom offentlig sektor och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3909 av Annie Lööf m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur ett offentligt mål kan sättas om att det maximalt ska vara 25 medarbetare per chef i välfärdsverksamheter och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:3963 av Roger Haddad m.fl. (L):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om privata vinstdrivande välfärdsföretag och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4154 av Fredrik Schulte (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett regelverk för avknoppningar av offentligt ägd och finansierad verksamhet och tillkännager detta för regeringen.

2021/22:4217 av Camilla Brodin m.fl. (KD):

24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att LOV är ett viktigt verktyg som bör främjas på de områden där det är praktiskt möjligt och tillkännager detta för regeringen.